

ECONOMISCH NUT VOLSTAAT NIET ALS BASIS NATUURBEHEER

- **Meeste soorten bijen hebben geen waarde voor landbouw.**
- **Maar 2 procent van de bijen doet 80 procent van het werk.**

De bestuiving van landbouwgewassen is het werk van slechts een handjevol soorten bijen. De rest is economisch gezien nutteloos. Als argument voor natuurbeheer is dus meer nodig dan economisch nut. Dat betoogt een internationale groep wetenschappers onder leiding van David Kleijn, die binnenkort aantreedt als hoogleraar Plantenecologie en natuurbeheer in Wageningen.

Bijen zijn belangrijk voor de bestuiving van gewassen. Die natuurlijke dienst leveren bijen gratis, maar is van onschatbare waarde. Kleijn en zijn groep rekende het precies uit op basis van 90 studies op bijna 1400 veldjes met gewassen wereldwijd. Wilde bijen dragen gemiddeld 3000 dollar per hectare bij aan de opbrengst van een gewas waarvoor bestuiving nodig is. Dat is zelfs nog net iets meer dan de bijdrage van honingbijen, die tot voor kort werden beschouwd als de belangrijkste bestuivers.

Op de onderzochte velden (met koolzaad, zonnebloemen, aardbeien, appels en peren) werden 785 soorten bijen aangetroffen. Dat lijkt veel, maar is nog geen 13 procent van alle bekende bijensoorten in de onderzochte gebieden. Slechts 2 procent van de aangetroffen soorten bleek

verantwoordelijk voor 80 procent van de bestuiving. Dat zijn dus, zeg maar, de echte werkbijen. Kleijn: 'Enkele tientallen soorten algemeen voorkomende wilde bijen domineren de gewasbestuiving. Zeldzame soorten dragen daar nauwelijks aan bij.'

Uit economisch oogpunt zijn de meeste wilde bijen dus waardeloos. Daarmee vervalt een belangrijk en veelgebruikt argument om dit deel van de diversiteit aan wilde bijen te beschermen: hun nut als bestuiver van landbouwgewassen. Bestuiving alleen is volgens Kleijn een onvoldoende argument om natuur te beschermen. Daarvoor zijn ook andere, meer morele argumenten nodig. Daar komt bij dat algemene soorten relatief makkelijk zijn te beschermen. Een strook bloemen langs de akker doet vaak al wonderen. Voor veel zeldzamere soorten is dat onvoldoende.

Volgens Kleijn wordt door beleidsmakers en sommige biologen te veel de nadruk gelegd op de diensten die de natuur levert. 'Zeldzame soorten mogen dan economisch een minder relevante rol spelen dan algemene soorten, maar dat betekent niet dat bescherming ervan minder relevant is. Soortbescherming blijft onverminderd belangrijk. Het is net als in het voetbal: 99,9 procent van de voetballers is recreant. Die voetballers omdat ze het leuk vinden. Dat plezier is niet direct in geld uit te drukken. Profvoetballers leveren geld op. Maar moet je het amateurvoetbal daarom afschaffen?' **IR RK**

Rhodanthidium sticticum: Een voorbeeld van een bij met weinig economische waarde.